

reform]. *Filosofski obrii*. № 33. S. 147–156. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/FiloFilo_2015_33_16 (Accessed: 13.01.2025). [in Ukrainian].

Navchalni prohramy z inozemnykh mov dlia zahalnoosvitnikh navchalnykh zakladiv i spetsializovanykh shkil iz pohlyblenym vyvchenniam inozemnykh mov 10–11 klasy. Anhliiska mova. Nimetska mova. Frantsuzka mova. Ispanska mova [Foreign language curricula for secondary educational establishments and specialized schools with in-depth study of foreign languages in 10–11th grades. English language. German language. French language. Spanish language]. (2017). 72 s. Available at: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/programy-10-11-klas/2018-2019/inozemni-movi-10-11-19.09.2017.pdf> (Accessed: 25.01.2025). [in Ukrainian].

Bakum, Z. P., Palchykova, O. O., Kostiuk, S. S. (2019). *Navchannia inozemnykh mov: kros-kulturnyi pidkhid* [Teaching foreign languages: a cross-cultural approach]: monohrafiia. Ternopil: FOP Yu. Osadtsa. 288 s. <https://doi.org/10.31812/123456789/3691> (Accessed: 25.01.2025). [in Ukrainian].

Bakum, Z. P., Palchykova, O. O. (2023). *Elitarna movna osobystist uchniv ta uchenyts profilnoi shkoly filolohichnoho napriamu: teoriia i praktyka formuvannia* [Elite language personality of school students of a profile school in philological profile: Theory and Practice of Formation]. *Suchasni tendentsii metodyky navchannia: movno-literaturna tsarina: kolektyvna monohrafiia* / za zah. red. prof. Z. P. Bakum. Kryvyi Rih: KDPU. S. 7–36. Available at:

<https://elibrary.kdpu.edu.ua/bitstream/123456789/7077/1/СУЧАСНІ%20ТЕНДЕНЦІЇ%20МЕТОДИКИ%20НАВЧАННЯ%20МОВНО-ЛІТЕРАТУРНА%20ЦАРИНА.pdf> (Accessed: 12.01.2025). [in Ukrainian].

Metodyka navchannia inozemnykh mov i kultur: teoriia i praktyka [Methods of teaching foreign languages and cultures: theory and practice]: pidruchnyk. (2013) / O. B. Bihych, N. F. Borysko, H. E. Boretska ta in. / za zah. red. S. Yu. Nikolaievoi. Kyiv: Lenvit. 590 s. Available at: <https://kmaecm.edu.ua/wp-content/uploads/2021/06/bigych-o-b.-borysko-n.-f.-boreczka-g.-e.-ta-in.-2013-metodyka-navchannia-inozemnykh-mov-i-kultur-teoriya-i-praktyka.pdf> (Accessed: 13.01.2025). [in Ukrainian].

Wordwall. Comparing food trends (farm-to-table and plant-based). (2025). Available at: <https://wordwall.net/uk/resource/85363718> (Accessed: 26.01.2025). [in English].

Dialogue 1. (2025). Available at: <https://drive.google.com/file/d/1PdK0pR9HAXjesKcIRD4lZYFp5DSzHwFP/view?usp=sharing> (Accessed: 25.01.2025) [in English].

Dialogue 2. (2025). Available at: https://drive.google.com/file/d/18iCpxAOzRd8PVa_wp4bEGBCP2_j7O0mg/view?usp=sharing (Accessed: 25.01.2025). [in English].

What is an English stereotype? (2025). YouTube. Available at: <https://www.youtube.com/watch?v=MdXLYviPPg> (Accessed: 25.01.2025). [in English].

Dialogue structure (2025). Available at: <https://drive.google.com/file/d/11hKqL0LDLpZvjZFRvsWpTaC-LwAg80oI/view?usp=sharing> (Accessed: 25.01.2025). [in English].

Дата надходження до редакції: 28.01.2025

УДК 37.091.3: 339.92

DOI: 10.37026/2520-6427-2025-121-1-29-34

Лідія ВОЗНЮК,

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри освітнього менеджменту,
державної політики та економіки
КЗВО «Дніпровська академія неперервної освіти»
Дніпропетровської обласної ради,
м. Дніпро, Україна
ORCID: 0000-0002-3681-8811
e-mail: livoznuk@ukr.net

ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Анотація. У статті висвітлено основні підходи до реалізації педагогічних технологій в умовах євроінтеграції – технологічний, компетентнісний, аксіологічний, синергетичний, сутність яких полягає у новому баченні концепції педагогічної діяльності, нових формах та методах навчання. Визначено чинники змін, зокрема цифровізацію освітнього процесу, зорієнтованість на індивідуалізацію та інтерактивність навчання, спрямованість змісту освіти на розвиток м'яких навичок та критичного мислення. Обґрунтовано євроінтеграційну спрямованість розвитку

вітчизняної освіти, що забезпечило інтенсивне запровадження нових педагогічних технологій. Акцентовано увагу на військовій агресії російської федерації в Україні, що спонукало до пошуку нових та ефективних педагогічних технологій, які у непростих умовах сьогодення забезпечують якість вітчизняної освіти на рівні європейських та міжнародних стандартів.

Доведено, що функціональна ефективність учителя в реалізації технологічного, компетентнісного, аксіологічного та синергетичного підходів характеризується вміннями адаптувати нові педагогічні

технології відповідно до особливостей класу, можливостей здобувачів освіти; урізноманітнювати форми і методи навчальної діяльності; здійснювати психологічну підтримку здобувачів освіти з урахуванням стресових ситуацій та нестабільних емоційних станів; забезпечувати оптимальний супровід програм індивідуального розвитку учнів; реалізовувати принципи

партнерства та співробітництва з усіма суб'єктами освітньої діяльності.

Ключові слова: педагогічна технологія, інноваційні освітні технології, євроінтеграція, нові педагогічні підходи, освітній процес, якість освіти, заклад загальної середньої освіти.

Lidiya VOZNYUK,
Candidate of Pedagogical Sciences,
Associate Professor,
Associate Professor Educational, Management,
Public policy and Economics Department,
Dnipro Academy of Continuing Education
of Dnipropetrovsk Regional Council,
Dnipro, Ukraine
ORCID: 0000-0002-3681-8811
e-mail: livoznuk@ukr.net

MAIN APPROACHES TO THE IMPLEMENTATION OF PEDAGOGICAL TECHNOLOGIES IN THE CONDITIONS OF EUROPEAN INTEGRATION

Abstract. The article highlights the main approaches to the implementation of pedagogical technologies in the conditions of European integration, the essence of which is a new vision of the concept of educational and pedagogical activity, new forms and methods of learning.

Among the factors of such changes, digitalization of the educational process, focus on individualization and interactivity of learning, orientation of the content of education on the development of soft skills and critical thinking have been identified. Attention was paid to the European integration orientation of the development of national education, which ensured the intensive introduction of new pedagogical technologies.

The majority of researchers are inclined to the opinion that in the conditions of European integration processes and at the same time martial law, it is necessary to maintain a high level of educational standards, strengthen international cooperation and activate the use of new pedagogical technologies.

It is noted that military aggression by the Russian Federation led to the search for new effective pedagogical technologies that would ensure the quality of domestic education at the level of European and international standards in such difficult conditions.

Attention is drawn to the fact that the functional effectiveness of the teacher in the implementation of technological, competence, axiological and synergistic approaches is characterized by the ability to adapt new pedagogical technologies in accordance with the characteristics of the class and the capabilities of the students; diversify the forms and methods of educational activity taking into account the peculiarities of the educational situation and the environment in which the educational process takes place; to provide psychological support to students taking into account stressful situations and unstable emotional states; to provide optimal support for programs of individual

development of students; implement the principles of partnership and cooperation with all subjects of educational activity.

It is noted that in the conditions of European integration, domestic education is oriented towards the formation of a new generation of citizens who are able to actively and creatively act in the conditions of modern challenges.

Key words: pedagogical technology, innovative educational technologies, European integration, new pedagogical approaches, educational process, quality of education, general secondary education institution.

Постановка проблеми. Євроінтеграційне спрямування вітчизняної освіти зумовило суттєві зміни в усіх її сферах: від новизни в освітніх програмах та стандартах, інновацій та цифровізації освіти, доступності й інклюзивності освіти до мовної політики, міжнародної співпраці, трансформацій у структурі та організації освіти. Насамперед це стосується реалізації нових підходів до організації освітньої діяльності, індивідуалізації навчання як важливої умови забезпечення потреб і запитів здобувачів освіти, підвищення ролі соціальних навичок, інтеграції глобальних тенденцій щодо стандартів освіти, як-от: гнучкості та адаптивності освітніх програм; міждисциплінарності та інтеграція знань; навчання впродовж життя (lifelong learning) тощо. Зважаючи на це, в умовах постійних змін та євроінтеграції реалізація нових підходів до застосування педагогічних технологій є визначальним чинником у забезпеченні якості освіти. Це стосується як впровадження інноваційних методик навчання, орієнтованих на розвиток критичного мислення, так і цифрових компетенцій та міжкультурного діалогу.

Військова агресія з боку російської федерації щодо України зумовила потребу пошуку нових ефективних педагогічних технологій, які б у таких

непростих умовах забезпечували якість вітчизняної освіти на рівні європейських та міжнародних стандартів. Відповідно до цього важливе завдання вчителя сьогодні – забезпечення необхідної якості освіти, незважаючи на складні обставини, викликані війною та її наслідками. Передусім це стосується гнучкості у формах та методах навчання, емоційної підтримки здобувачів освіти, підтримки інклюзивності та розвитку пізнавальної активності як важливої умови європейської інтеграції освіти.

Отож важливо, що в умовах євроінтеграції вітчизняна освіта насамперед орієнтується на формування нового покоління громадян, здатних активно і творчо діяти в контексті сучасних викликів. Зважаючи на це, вагомого значення набуває здатність учителя ефективно використовувати нові підходи до реалізації педагогічних технологій, які б забезпечували оптимальний результат у сучасних складних реаліях. Саме дослідженню цих питань ми присвятили нашу розвідку.

Аналіз наукових досліджень і публікацій. Філософські та методологічні засади євроінтеграційних процесів в освіті відображено в працях низки українських дослідників: В. Андрущенко, І. Зязюна, В. Кременя, С. Клепка, О. Співаковського та ін. Серед учених-педагогів проблематика євроінтеграції знайшла своє висвітлення у дослідженнях М. Євтуха, Б. Гуменюка, О. Дубасенюк, Л. Калініної, В. Паламарчук, О. Пометун, О. Пехоти та ін. На думку означених вище вчених, євроінтеграція суттєво впливає на сучасні освітні підходи, забезпечуючи їхню відповідність європейським принципам та стандартам. Відповідно це вимагає від освітніх систем адаптації до нових умов, орієнтації на розвиток ключових компетентностей та забезпечення високої якості освіти. Крім того, більшість дослідників схиляються до думки, що в умовах євроінтеграційних процесів та одночасної дії військового стану необхідно зберігати високий рівень освітніх стандартів, посилити міжнародне співробітництво, а також активізувати застосування нових педагогічних технологій.

Мета статті полягає в обґрунтуванні нових підходів до реалізації педагогічних технологій в умовах євроінтеграції.

Виклад основного матеріалу дослідження. Розвиток вітчизняної освіти в контексті євроінтеграційних процесів сприяє інтенсивному запровадженню нових педагогічних технологій, спрямованих на забезпечення якості освіти України на рівні міжнародних стандартів. Важливим складником проєвропейської системи освіти є запровадження й активне використання сучасних інформаційно-освітніх технологій та їхня орієнтація на вирішення проблем сталого розвитку (Гуменюк, 2020). Стратегії таких змін передусім відображено в Концепції «Нова українська школа» (2016), у новому законодавстві, а також у нових освітніх та професійних стандартах, що найбільш повно характеризують ідеологію модернізаційних процесів у вітчизняній освіті.

Водночас військова агресія російської федерації проти України спричинила організаційні та технологічні зміни в системі освітньої галузі, зокрема й ті, що стосуються шкільної освіти. За цих умов нові підходи до реалізації педагогічних технологій стають суттєвим

чинником забезпечення якості шкільної освіти, адже процеси євроінтеграції охоплюють усі аспекти освіти: від змісту навчальних програм до методів викладання та оцінювання. Крім того, в умовах воєнного часу та надзвичайних ситуацій професійна компетентність учителя визначається не тільки загальними та професійними компетентностями, а й умінням адаптувати педагогічні технології до тих умов, в яких здійснюється освітній процес (Освіта і наука України в умовах воєнного стану, 2023).

Серед основних підходів, які суттєво впливають на якість освіти, відносимо технологічний, компетентнісний, аксіологічний та синергетичний, адже їхнє поєднання дозволяє максимально використовувати потенціал нових педагогічних технологій та відповідати викликам сучасного суспільства. Детально проаналізуємо кожен із цих підходів.

Оскільки педагогічні технології тісно пов'язані з **технологічним підходом**, доцільно окреслити його роль та наголосити, що означений підхід у системі закладів загальної середньої освіти насамперед орієнтований на використання конкретних технологій для досягнення цілей навчання. Він охоплює широкий спектр інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема використання: онлайн-платформ та інших ресурсів для організації й проведення навчальних занять; електронних підручників та навчальних матеріалів; інтерактивних дошок; елементів штучного інтелекту для моделей адаптивного навчання тощо. Крім того, євроінтеграція спонукає до активного впровадження в освітній процес інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема йдеться про електронні платформи для навчання, цифрові бібліотеки, онлайн-курси та ресурси. В умовах воєнного стану технологічний підхід дозволяє вчителю зробити освітній процес більш гнучким та доступним. На думку В. Паламарчук та О. Барановської, технологізація освітнього процесу суттєво впливає на його якість та сприяє широкому впровадженню в педагогічний процес інноваційних підходів (Паламарчук, Барановська, 2018).

Педагогічна практика доводить, що використання технологічного підходу відрізняється від традиційного своєю інтерактивністю, стимулюванням пізнавальної активності учнів, процесами взаємодії та співпраці між усіма учасниками освітньої діяльності. Тому, незважаючи на складні умови організації освітнього процесу, ефективне використання технологічного підходу дозволяє вчителю більш ефективно досягати запланованих результатів.

Важливою особливістю технологічного підходу в реалізації нових педагогічних технологій є проєктування цілей і завдань освітнього процесу, зокрема йдеться про ключові принципи, моделі освітнього процесу, а також механізми застосування нововведень. Серед основних принципів, на нашу думку, передусім варто виокремити: цілісність, відтворюваність, прогностичність, інструментальність та результативність педагогічних технологій.

До важливих механізмів застосування нових педагогічних технологій сучасні дослідники, зокрема І. Дичківська, відносять: готовність учителя до застосування новизни, рівень його професійної

компетентності та умови, які дозволяють учителю ефективно реалізувати нові педагогічні технології. Зважаючи на це, технологічна організація сучасного освітнього процесу має ознаки, що характеризують його в умовах сучасних викликів, серед яких:

- розуміння вчителем технологізації освітнього процесу як важливої умови модернізації вітчизняної освіти у контексті її євроінтеграції;
- формування системи освітніх цілей відповідно до нових освітніх стандартів, в яких технологічний підхід є одним із педагогічних інструментів оптимізації освітнього процесу;
- забезпечення якості шкільної освіти завдяки технологізації освітнього процесу на засадах інтеграції національної системи освіти у європейський освітній простір;
- включення в освітній процес нових інформаційних технологій як важливого складника інформаційного потенціалу сучасного суспільства;
- досягнення позитивних результатів запровадження новизни завдяки партнерству, творчій взаємодії між учасниками освітнього процесу (Дичківська, 2015).

Зважаючи на викладене вище, зауважимо, що основною метою технологічного підходу є здатність проєктувати та моделювати освітній процес з урахуванням освітніх орієнтирів нової української школи, її цілей та змісту навчання й виховання, а також урахування умов воєнного стану. Особливістю технологічного підходу є постійний зворотний зв'язок, який взаємоузгоджується з адаптацією до європейських освітніх стандартів та відповідає викликам сьогодення.

Окреслений вище технологічний підхід тісно взаємопов'язаний з **компетентнісним**, який є одним із ключових у новій українській школі, оскільки спрямований на розвиток ключових компетентностей здобувачів освіти. У процесі використання нових педагогічних технологій він є особливо актуальним, оскільки тісно пов'язаний з євроінтеграцією в освіті. Європейські освітні системи, орієнтуючись на ключові компетентності (цифрова грамотність, багатомовність, критичне мислення, соціальна компетентність, підприємливість), спрямовані не лише на передачу знань, а й на розвиток критичного мислення, креативності, комунікацій та здатності до співпраці. Тобто, це підхід якнайкраще відповідає потребам ХХІ століття.

Аналіз наукових джерел дає змогу визначити такі основні характеристики компетентнісного підходу, як: орієнтація на результат, інтеграція знань і вмінь, формування життєвих навичок, індивідуалізація навчання.

Зважаючи на означене вище, в сучасній педагогічній науці виділяють такі аспекти компетентнісного підходу щодо використання нових педагогічних технологій:

- нові педагогічні технології зорієнтовані на формування компетентностей, визначених новими освітніми стандартами (вони створюють передумови для практичного засвоєння таких компетентностей);
- нові педагогічні технології враховують індивідуально-психологічні особливості здобувачів освіти та їхні можливості, що сприяє особистісно зорієнтованому навчанню та реалізації навчальних програм

(це дозволяє кожному здобувачеві освіти на власному рівні розвивати ключові та програмні компетентності);

- завдяки новим педагогічним технологіям значно активізується роль учня в освітньому процесі: зі слухача він перетворюється на співучасника навчання, здійснює вибір навчальних проєктів, інтерактивних методів тощо;
- відповідальне використання та взаємодія з цифровими технологіями у навчанні та в особистому житті сприяє ефективному розвитку цифрової компетентності (Паламарчук, Барановська, 2018);
- використання технологій віртуальної реальності (симуляційних ігор) сприяє розвитку пізнавальної активності, формуванню навичок креативного мислення та соціальних умінь.

Тож варто наголосити, що компетентнісний підхід, на думку науковців, сприяє розвитку навичок критичного мислення, здатності до розв'язання не тільки навчальних проблем, а й складних життєвих ситуацій (Дубасенюк, 2014).

Отже, компетентнісний підхід у сучасній освіті зорієнтований на ефективну організацію освітнього процесу та формування компетентностей, необхідних особистості впродовж життя. Реалізація цього підходу забезпечує високу якість освіти, конкурентоспроможність та успішність випускників, а здатність до самозбереження та безпеки свого життя та життя оточуючих в умовах воєнного часу стає надважливою компетенцією сьогодення (Освіта і наука України в умовах воєнного стану, 2023).

Серед інших важливих підходів до реалізації педагогічних технологій у системі закладів загальної середньої освіти необхідно виокремити **аксіологічний (ціннісний) підхід**. Цей підхід ґрунтується на тому, що впровадження нових технологій в освітню практику повинно бути визначено цінностями та моральними принципами особистості. В умовах євроінтеграції аксіологічний підхід насамперед пов'язаний із розвитком особистості, здатної ефективно взаємодіяти з представниками різних культур, володіти не лише знаннями, а й специфічними ціннісними орієнтирами, що характеризують сучасний глобальний простір, як-от: демократія, толерантність, права людини, свобода слова, рівність та соціальна справедливість.

Серед основних ознак аксіологічного підходу в новій українській школі варто виокремити такі:

- орієнтація на «наскрізний процес виховання, що базується на цінностях»;
- наявність нових педагогічних технологій, спрямованих на формування морально-етичних (гідність, чесність, справедливість, турбота, повага до життя, повага до себе та інших людей) та соціально-політичних (свобода, демократія, культурне різноманіття, повага до рідної мови і культури, патріотизм, шанобливе ставлення до довкілля, повага до закону, солідарність, відповідальність) цінностей;
- особистість здобувача освіти розглядається як цінність, яку необхідно розвивати на засадах поваги до індивідуальності, самобутності особистості, її потреб і запитів;
- застосування нових педагогічних технологій передбачає наявність в учителя педагогічної етики, що

характеризується рівнем взаємодії педагога та здобувачів освіти, стилем спілкування, культурою професійної діяльності (Концепція «Нова українська школа», 2016).

Отож аксіологічний підхід у контексті євроінтеграції передбачає впровадження нових педагогічних технологій, що спрямовані на формування європейських демократичних цінностей. Серед технологій, що активно використовуються в сучасній педагогічній практиці, передусім варто назвати: проектні технології, інтерактивні методи навчання, міжкультурні діалоги, різноманітні кейси соціального характеру, які, на нашу думку, створюють сприятливі умови для особистісного і соціального розвитку здобувачів освіти, освоєння ними нових соціальних ролей.

Важливе значення у використанні нових педагогічних технологій має також **синергетичний підхід**, що характеризується поєднанням сучасної дидактики та теорії виховання з активним використанням інноваційних технологій.

Аналіз наукових джерел дає підстави стверджувати, що синергетичний підхід має міждисциплінарну природу та є результатом інтеграції знань із різних галузей, що дозволяє йому ефективно застосовуватися в педагогіці та інших сферах (Вознюк, 2008). Слід наголосити, що педагогічна синергетика ґрунтується на законах та закономірностях відкритості, самоорганізації й саморозвитку складних освітніх систем. Це дозволяє враховувати індивідуальність здобувача освіти, динаміку його позитивних змін в освітній діяльності.

Педагогічна синергетика як основа саморозвитку складних освітніх систем розглядає нові педагогічні технології в контексті співтворчості, взаємодії та орієнтації на саморозвиток особистості. Серед суттєвих ознак реалізації синергетичного підходу варто акцентувати увагу на:

- відкритості до нових ідей, технологій і культурних впливів, що сприяє формуванню толерантності, міжкультурної взаємодії та демократичних цінностей;
- зорієнтованості на фідбек (зворотний зв'язок) в освітньому процесі як важливий метод корекції змісту навчання з метою задоволення індивідуальних потреб здобувача освіти;
- взаємодії та партнерств у співпраці між учителем та учнем, підтримці командної роботи, спрямованої на розвиток комунікативних і соціальних навичок, що відповідає основним принципам європейської освіти;
- індивідуалізації та диференціації освітнього процесу, оскільки реалізація синергетичного підходу передбачає врахування індивідуальних особливостей учнів, їхніх здібностей та інтересів.

Сучасні дослідження у сфері педагогічної синергетики дають змогу зробити висновок, що синергетичний підхід у використанні нових педагогічних технологій органічно поєднує тенденції розвитку сучасної педагогічної науки з теорією самоорганізації складних систем, в якій освітня діяльність розглядається як нова методологія в системі освіти України (Вознюк, 2008). До педагогічних технологій, які суттєво відображають синергетичний підхід, можна віднести й технології розвитку критичного мислення, проектні, інтерактивні

технології, проблемне, індивідуалізоване навчання. Передусім ці технології спрямовані на досягнення синергії – спільної взаємодії всіх суб'єктів освітньої діяльності, що призводить до якісно нових результатів освітньої діяльності.

Зважаючи на викладене вище, зазначимо, що синергетичний підхід дозволяє розглядати освітній процес як складну систему в усій своїй взаємозалежності та взаємодії основних його елементів, він не лише стимулює процеси саморозвитку особистості, а й сприяє формуванню сучасного освітнього середовища, що є важливим чинником інтеграції європейських освітніх цінностей у систему закладів загальної середньої освіти України.

Отже, обґрунтовані нами підходи, а саме технологічний, компетентнісний, аксіологічний та синергетичний, відіграють ключову роль у підвищенні якості освіти, оскільки забезпечують комплексний підхід до навчання. Поєднання цих підходів сприяє створенню гнучких, ефективних та ціннісно орієнтованих педагогічних технологій.

Висновки. Узагальнюючи важливість нових підходів в умовах євроінтеграції, можемо зробити висновок, що цей процес впливає не лише на зміст освіти, а й на підходи до її організації. Вони спрямовані на впровадження нових освітніх стандартів, інноваційних педагогічних технологій та задоволення потреб і запитів здобувачів освіти, що стосуються: модернізації освітніх програм відповідно до європейських стандартів; впровадження компетентнісного підходу в навчальний процес; розвитку цифрової освіти та інтеграції новітніх технологій; забезпечення академічної мобільності здобувачів освіти та педагогів; створення умов для формування конкурентоспроможних фахівців на глобальному ринку праці. Такі зміни сприяють підвищенню якості освіти, розширенню міжнародного співробітництва та інтеграції у європейський освітній простір.

Перспективи подальших досліджень в означеному напрямі передбачають визначення впливу нових педагогічних технологій на активізацію пізнавальної сфери здобувачів освіти, їхню мотивацію до саморозвитку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Гуменюк, Б. І. (2020). Державна політика України в сфері освіти, науки та культури у контексті європейської інтеграції. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. Вип. 29. С. 30–39. URL: <https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/34116/Humeniuk.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (дата звернення: 20.11.2024).

Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. (2016). URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf> (дата звернення: 10.12.2024).

Освіта і наука України в умовах воєнного стану: інформаційно-аналітичний збірник. (2023) / МОН України; ДНУ «Інститут інноваційної аналітики». Київ. 64 с. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/>

serpneva-konferencia/2023/22.08.2023/Inform-analytic.zbirn-Osvita.v.umovah.voyennogo.stanu-vykl.rozv.povoyen.perspekt.22.08.2023.pdf (дата звернення: 10.12.2024).

Паламарчук, В. Ф., Барановська, О. В. (2018). Педагогічні технології навчання в умовах Нової української школи: вектор розвитку. *Український педагогічний журнал*. № 3. С. 60–66.

Дичківська, І. М. (2015). Інноваційні педагогічні технології: навч. посіб. Київ: Академвидав. 304 с.

Дубасенюк, О. А. (2014). Інновації в сучасній освіті. *Інновації в освіті: інтеграція науки і практики*: збірник науково-методичних праць. Житомир: ЖДУ ім. І. Франка. С. 12–28.

Вознюк, О. В. (2008). Загальнонаукові засади педагогічної синергетики. *Вісник Житомирського державного університету*. № 37. С. 139–143.

REFERENCES

Humeniuk, B. I. (2020). Derzhavna polityka Ukrainy v sferi osvity, nauky ta kultury u konteksti yevropeiskoi intehtatsii [State policy of Ukraine in the field of education, science and culture in the context of European integration]. *Naukovyi chasopys NPU imeni M. P. Drahomana*. Vyp. 29. S. 30–39. Available at: <https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/34116/Humeniuk.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (Accessed: 20.11.2024). [in Ukrainian].

Nova ukrainska shkola. Kontseptualni zasady reformuvannya serednoi shkoly [The New Ukrainian School. Conceptual principles of secondary school reform]. (2016). Available at: <https://mon.gov.ua/storage/app/>

media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf (Accessed: 10.12.2024). [in Ukrainian].

Osvita i nauka Ukrainy v umovakh voiennoho stanu: informatsiino-analitychnyi zbirnyk [Education and science of Ukraine under martial law: an informational and analytical collection]. (2023) / MON Ukrainy; DNU «Institut innovatsiinoi analityky». Available at: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/serpneva-konferencia/2023/22.08.2023/Inform-analytic.zbirn-Osvita.v.umovah.voyennogo.stanu-vykl.rozv.povoyen.perspekt.22.08.2023.pdf> (Accessed: 10.12.2024) [in Ukrainian].

Palamarchuk, V. F., Baranovska, O. V. (2018). Pedahohichni tekhnolohii navchannia v umovakh Novoi ukrainskoi shkoly: vektor rozvytku [Pedagogical technologies of learning in the conditions of the New Ukrainian School: vector of development]. *Ukrainskyi pedahohichnyi zhurnal*. № 3. S. 60–66. [in Ukrainian].

Dychkivska, I. M. (2015). Innovatsiini pedahohichni tekhnolohii [Innovative pedagogical technologies]: navch. posib. Kyiv: Akademvydav. 304 s. [in Ukrainian].

Dubaseniuk, O. A. (2014). Innovatsii v suchasni osviti. Innovatsii v osviti: intehtatsiia nauky i praktyky [Innovations in modern education: Innovation in education: integrating science and practice]: zbirnyk naukovometodychnykh prats. Zhytomyr: ZhDU im. I. Franka. S. 12–28. [in Ukrainian].

Vozniuk, O. V. (2008). Zahalnonaukovi zasady pedahohichnoi synerhetyky. [General scientific principles of pedagogical synergy]. *Visnyk Zhytomyrskoho derzhavnoho universytetu*. № 37. S. 139–143. [in Ukrainian].

Дата надходження до редакції: 11.01.2025

УДК 378.147:004

DOI: 10.37026/2520-6427-2025-121-1-34-40

Павло КВАК,

аспірант Запорізького
національного університету,
м. Запоріжжя, Україна
ORCID: 0009-0003-1911-3435
e-mail: kvakpavlo@proton.me

СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ТИПІВ КОМП'ЮТЕРНИХ ІГОР ТА ПЛАТФОРМ ДЛЯ НАВЧАННЯ ПРОГРАМУВАННЮ ЗДОБУВАЧІВ ЗАКЛАДУ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Анотація. Сучасна освіта в Україні перебуває в стані активних змін, спричинених як технологічним прогресом, так і соціальними викликами, зокрема необхідністю адаптації до дистанційного та змішаного навчання. У цьому контексті навчання програмуванню набуває особливої актуальності, оскільки сприяє розвитку критичного мислення, креативності та технічних навичок учнів. Стаття присвячена систематизації типів комп'ютерних ігор і платформ, що використовуються для навчання програмуванню

здобувачів закладу загальної середньої освіти. Проведено аналіз різних середовищ для розробки ігор, таких як Scratch, Roblox Studio, Unity, CodeCombat, та їхній вплив на мотивацію і навчальні досягнення учнів. Визначено критерії відбору платформ для ефективного навчання програмуванню, враховуючи вікові особливості та рівень підготовки здобувачів закладу загальної середньої освіти. Запропоновано класифікацію комп'ютерних ігор за рівнем складності та освітньою метою, що дозволяє вчителям ефективніше